

Devletin kasası vatandaşa kesilen cezayla doluyor

Devlet, her gün kişi başına 895 lira ceza kesiyor. Son 4.5 yılda kesilen cezanın toplamı 64.5 milyar lira. Maliye, hesaplarına 2010 yılı için 4.2 milyar lira cezayı gelir olarak şimdiden aldı

Devletin 'kamu düzenini sağlamak' amacıyla kestiği para cezaları hızla artıyor. 2005 yılında 8.7 milyar olan para cezası tahakkuku, küresel finansal krizin etkilerinin yaşandığı, iç piyasada durgunluğun derinleştiği ve vergi gelirinin azaldığı 2009 yılının ilk altı ayında ikiye katlanarak, 15 milyar lirayı geçti. İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMM) hesaplamasına göre, 4.5 yılda, ağırlığı vergi cezaları olmak üzere ayda ortalama 1.2 milyar liralık para cezası kesilirken, 'kurallara uymayan' kişi ve kuruluşlara 64.5 milyar liralık fatura çıkarıldı. Son olarak Doğan Grubu'na kesilen 3.7 milyar TL'lik vergi cezası da eklendiğinde 4.5 yılda kesilen ceza miktarı 68.2 milyar TL'yi buldu. Bu miktara karşılık 2005 ile 2009 yılları arasında, tahakkuk eden toplam 64.5 milyar liralık para cezasının sadece 14.5 milyar lirası tahsil edilebildi.

İSMMM'nun Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün verilerinden yararlanarak yaptığı hesaplama göre, 72 milyonluk

nüfus dikkate alındığında Maliye, söz konusu sürede kişi başına 895.3 liralık ceza tahakkuk etmiş oldu. İSMMM'nun "Cezalandırıyoruz" başlıklı raporuna göre 2005-2009 yılları arasında en çok para cezası tahakkuk edilen kent 19.8 milyar lira ile İstanbul olurken, Bayburt 8 milyon lira ile son sırada yer aldı. Cezaların yüzde 75'i ekonomik olarak çekim merkezi olan 10 ilde kesildi. Buna karşın, 4.5 yılda sadece yüzde 22.4'ü yani 19 milyar lirasını tahsil edilebildi.

Altı ayda 15 milyar lira ceza

2009 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı'nda, gelirler 248 milyar 759 milyon lira, giderler 262 milyar 110 milyon TL olarak beklenirken, toplam gelirlerin 202 milyar 90 milyon lirası vergilerden, 3 milyar 754 milyon 158 bin lirasının kesilecek "cezalardan" sağlanması öngörülmüştü. Bu cezaların, 214 milyon 948 bin lirasının yargı, 1 milyar 152 milyon 679 bin lirasının idari, 2 milyar 258 milyon 904 bin lirasının vergi, 126 milyon 627 bin

Devletin vatandaşa kestiği cezalar (bin TL) *	Tahakkuk Tahsilat	
	Tahakkuk	Tahsilat
2005	8.783.732	1.796.996
2006	13.061.089	4.345.860
2007	12.955.544	3.658.940
2008	14.723.594	2.919.102
2009 (*)	15.044.391	1.798.068
Toplam	64.568.350	14.518.966

Kesmek kolay tahsilâtı zor

Devlet "kamu düzenini sağlamak" gerekçesiyle vatandaşa ceza yağdırırken, bunları aslında gelir kalemleri arasında saymıyor. Diğer yandan vatandaşın da kesilen cezalara gereken itibar gösterdiği söylenemez. Tahakkuk edilen vergi ve idari cezaların, tahsilat miktarları çok düşük düzeylerde kalıyor. 2005 ile 2009 yılları arasında, tahakkuk eden toplam 64.5 milyar liralık para cezasının sadece 14.5 milyar lirası tahsil edilebildi. Diğer bir ifadeyle kesilen cezaların ancak yüzde 22.4'ü "gelir sayılmasa da" bütçenin gelir kalemleri hanesinde yerini aldı.

lirası diğer para cezalarından oluşacağı belirtildi. İdari para cezası olarak belirlenen 1 milyar 152 milyon 679 bin liranın 700 milyon 85 bin lirasının "trafik", 7 milyon 404 bin lirasının çevre, 445 milyon 190 bin lirasının da 'diğer idari para cezaları'ndan oluşacağı kaydedildi.

İSMMM'nun raporuna göre, 2009 yılında kesilen cezalardan tahsil edilerek bütçeye girecek tutar 3.7 milyar olarak planlansa da tahakkuk eden miktar altı ayda Muhasebat Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre 15 milyar liraya

ulaştı. Doğan Grubu'na kesilen 3.7 milyar TL ceza hariç olmak üzere, bunun 12 milyar 390 milyon lirasını vergi cezaları, 1 milyar 992 milyon lirasını idari para cezaları, 340 milyon 452 bin lirasını yargı cezaları, 120 milyon 852 bin lirasını pay ayrılan idari para cezaları, 138 milyon 153 bin lirasını da diğer idari para cezaları oluşturdu. 2009 yılındaki rekor artışta Doğan Yayın Holding'e 3.7 milyar TL'den önce kesilen 826 milyon TL vergi ve vergi cezası ile petrol devi BP'ye fatura edilen toplam 1.3 milyarlık vergi

cezasının önemli payı oldu.

İdari para cezaları kapsamında ise vatandaşa 555 milyon 792 bin lira trafik cezası, 17 milyon 744 bin lira da çevre cezası yazıldı. Bu şekilde 6 aylık dönemde vatandaş her gün ortalama 83 milyon 234 bin lira ceza ile karşı karşıya kaldı. 15 milyar liraya yaklaşan cezaya karşılık vatandaş bunun sadece 1.8 milyar liralık bölümünü ödeyebildi. Maliye ise, 2010 yılı için 4.2 milyar lira, 2011 yılı için 4.7 milyar lira ceza gelirini şimdiden hedeflemiş durumda. **TARAF**